

Методична розробка

для проведення роздільного об'єктового тренування на тему:

«Дії ланки з обслуговування захисної споруди щодо підготовки захисної споруди до укриття працюючого персоналу та хворих».

Методичні рекомендації

1. Основною формою підготовки працівників суб'єктів господарювання, що сприяє закріпленню теоретичних знань та вдосконалює практичні навички з виконання ними обов'язків з цивільного захисту, є проведення спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту.

У 1-й рік трирічного періоду об'єктової підготовки з цивільного захисту суб'єктом господарювання, який встановленим порядком утворив спеціалізовані служби і формування цивільного захисту, плануються і проводяться з ними роздільні об'єктові тренування.

Роздільні об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту (далі – роздільні тренування) є базовою формою практичного оволодіння працівниками, які зараховані до таких служб і формувань, своїх обов'язків, прийомів і способів застосування табельного майна і техніки, формування у працівників здатності до колективних дій при практичному виконанні робіт за умов виникнення надзвичайних ситуацій та пожеж. Роздільні тренування сприяють всебічній підготовці спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту до проведення спільних об'єктових тренувань.

Терміни проведення та керівники роздільних тренувань (відповідні керівники спеціалізованих служб або формувань цивільного захисту) визначаються графіком проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, затвердженого керівником суб'єкта господарювання.

Загальні питання організації, підготовки та проведення суб'єктами господарювання роздільних тренувань визначені у розділі III Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, затвердженого наказом МВС України від 11.09.2014 р. № 934 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.10.2014 р. за №1200/25977.

Змістовність навчальних питань, що відпрацьовуються під час роздільного тренування ланки з обслуговування захисної споруди, визначається відповідно до

планів приведення у готовність як самої ланки, так і закріпленої за нею захисної споруди; при цьому враховуються діючі плануючі документи з питань цивільного захисту суб'єкту господарювання та використовуються норми і положення чинних інструкцій відносно табельного майна, приборів, інструменту та засобів цивільного захисту.

2. Роздільне тренування передбачає 3 етапи: підготовчий період; період безпосереднього проведення; період розбору і узагальнення підсумків.

Для підготовки і проведення роздільного тренування штаб керівництва тренуванням та посередники не призначаються; його керівником самостійно розробляється план-календар тренування, що за погодженням із штатним (позаштатним) працівником з питань цивільного захисту суб'єкту господарювання затверджується головою об'єктової комісії з питань надзвичайних ситуацій. План-календар тренування включає:

тему і навчальну мету;

час (тривалість) та місце проведення;

склад учасників;

матеріально-технічне забезпечення;

навчальні питання, дій керівника роздільного тренування та тих, хто навчається;

час проведення розбору та підсумків роздільного тренування.

До плану-календарю тренування додаються:

тактичне завдання формуванню цивільного захисту;

схема практичного виконання робіт.

(Варіанти перерахованих документів наведені нижче).

З метою підвищення ефективності виконання практичних дій працівниками ланки доцільно використовувати навчальний та інформаційно-довідковий матеріал Типової технологічної карти ланки з обслуговування захисної споруди, що розробляється навчально-методичними центрами цивільного захисту та безпеки життєдіяльності на період проходження керівником ланки функціонального навчання.

Для показового роздільного тренування, за допомогою працівників навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності додатково до

плану-календарю рекомендується розробляти схеми розміщення пунктів показу, маршрути руху до них, сценарій дій учасників на цих пунктах або місцях показу.

3. Основна робота з підготовки учасників роздільного тренування проводиться керівником ланки завчасно при організації та проведенні теоретичних занять за Програмою спеціальної підготовки.

Заняття за Програмою спеціальної підготовки проводяться у робочий час безпосередньо у роботодавця. Для отримання вмінь з методики викладання змісту Програми спеціальної підготовки в умовах виробництва керівник ланки встановленим законодавством порядком проходить функціональне навчання, під час якого навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності проводить курси спеціальної підготовки.

На передодні проведення роздільного тренування керівник ланки остаточно узгоджує питання отримання працівниками табельного майна, інструменту, порядку використання місць для проведення практичних робіт та засобів імітації.

4. Роздільне тренування проводиться з використанням навчально-виробничої бази суб'єкту господарювання, захисної споруди, місцевості на фоні змодельованої обстановки із застосуванням засобів імітації. Для відпрацювання питання приведення у готовність ланки з обслуговування захисної споруди повинні використовуватися засоби зв'язку та інформування, виділенні суб'єктом господарювання приміщення або існуючі місця зберігання і видачі майна цивільного захисту.

В якості тих, що укриваються, виступають статисти. У разі неможливості забезпечення окремих питань роздільного тренування засобами імітації використовуються імітаційні талони.

Роздільне тренування розпочинається з приведення ланки у готовність до дій за призначенням (оповіщення, збір, отримання майна, повторення обов'язків), після чого уточнюється тактичне завдання формування та здійснюється його висування до місць (об'єктів) робіт.

В ході роздільного тренування керівник безпосередньо здійснює контроль за діями працівників ланки, навчає їх питанням проведення спеціальних робіт, відпрацьовує питання взаємозаміни між працівниками, слідкує за виконанням заходів безпеки, збереженням матеріальних цінностей, застосовує засоби імітації.

5. Після відпрацювання усіх навчальних питань перевіряється стан майна, засобів зв'язку, засобів індивідуального захисту, приладів радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного контролю, які були задіяні на роздільному тренуванні.

При проведенні розбору керівником роздільного тренування здійснюється аналіз та дається оцінка дій працівникам ланки, з наведенням фактів і цифрових показників, здійснюється постановка завдань для усунення недоліків.

У разі необхідності встановленим порядком вносяться уточнення та зміни до плану приведення у готовність ланки з обслуговування захисної споруди.

За результатами роздільного тренування працівникам, які входять до складу ланки, керівником роздільного тренування заносяться індивідуальні оцінки до журналів обліку підготовки формування цивільного захисту.

Варіант

ПОГОДЖЕНО
Провідний фахівець з
питань цивільного захисту
Луцької міської клінічної
лікарні

М.С.Крутько

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова комісії з
надзвичайних ситуацій
Луцької міської клінічної
лікарні

В.М. Шендибило

ПЛАН-КАЛЕНДАР

роздільного об'єктового тренування з ланкою щодо обслуговування захисної споруди № 323

Тема тренування: «Дії ланки з обслуговування захисної споруди щодо підготовки захисної споруди до укриття працюючого персоналу та хворих».

Навчальна мета:

1. Тренувати працівників злагодженим діям під час приведення формування у готовність до дій за призначенням.
2. Практично відпрацювати заходи з приведення захисної споруди (сховища) в готовність до укриття.
3. Удосконалити практичні навички працівників з виконання робіт на системах фільтровентиляції, енергопостачання; санітарно-технічному та іншому обладнанні.
4. Відпрацювати дії щодо порядку заповнення захисної споруди та розміщення осіб, що укриваються.

Дата проведення і тривалість: 10 березня 2016р. 4 години (10.00-14.00).

Місце проведення: Територія ЛМКЛ, сховище № 323.

Склад учасників: Ланка з обслуговування захисної споруди (сховища) – 7 чол.

Матеріально-технічне забезпечення роздільного тренування:

засоби індивідуального захисту, спеціальний одяг, прилади, засоби та інструмент згідно з табелем оснащення;

паливо та мастильні матеріали у кількості _____ для заправки дизельної електростанції;

засоби зв'язку та оповіщення

медичні засоби

обладнання і матеріали для імітації

інші матеріально-технічні цінності

Технічна документація:

ДБН В.2.2-5-97. «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільної оборони»;

«Інструкція щодо утримання захисних споруд цивільної оборони у мирний час (далі – Інструкція)», затверджена наказом МНС від 09.10.2006 р. № 653.

Хід підготовки та проведення роздільного об'єктового тренування

№ з/п	Найменування заходу, навчальні питання	Підготовчий період (строк виконання)	Період проведення						Період розбору (день і час)	Відповідальні виконавці, дії учасників тренування
			125 хв проведення – 4 години							
			30 хв	30 хв	30 хв	30 хв	60 хв	60 хв		
1	Розробка документів на проведення роздільного тренування	до 1 березня 2016 р.								Керівник тренування
2	Приведення у готовність до застосування засобів захисту іншого табельного майна	до 6 березня 2016 р.								Керівник тренування Працівники формування

3	Підготовка захисної споруди: відкриття входів, винос з приміщень матеріалів, що перешкоджають проведенню тренування, провітрювання (при необхідності дезинфекція приміщень)	до 9 березня 2016 р								Штатний працівник з питань ЦЗ Керівник тренування Працівники формування
4	Підготовка засобів імітації (табличок, вказівок тощо) перевірка засобів зв'язку	до 9 березня 2016 р								Керівник тренування
5	Інструктаж працівників ланки щодо виконання заходів безпеки	10 березня 2016 р.								Керівник тренування Працівники формування
6	Оповіднення та збір працівників, уточнення заходів за планом приведення формування у готовність									Керівник тренування Працівники формування

7	Отримання табельного майна, уточнення функціональних обов'язків, доведення тактичного завдання									Керівник тренування Працівники формування
8	Підготовка до роботи та перевірка справності електрообладнання, електричної мережі сховища									Електрик-моторист. Виконує роботи згідно з пунктами 2.3.1., 2.3.2. Інструкції. Проводить перевірку заземлення корпусів електродвигунів, розконсервацію і пробний пуск дизельної електростанції. Готує до роботи резервні електричні ліхтарі, акумулятори.

9	Підготовка до роботи та перевірка справності обладнання систем повітропостачання, контроль за його роботою									<p>Слюсар з вентиляції</p> <p>Виконує роботи згідно з пунктом 2.2.1. Інструкції. Практично перевіряє: вентилятори, гермоклапани, з'єднання повітропроводів, противибухових пристроїв, редуктори, МЗС і УЗС. Проводить випробування вентиляційної системи в першому та другому режимах.</p>
10	Підготовка до роботи та перевірка справності систем водопостачання та каналізації в захисній споруді									<p>Слюсар з водопроводу і каналізації</p> <p>Виконує роботи згідно з пунктом 2.2.5. Інструкції. Підготовлює місця для роздачі</p>

										питної води із ємкостей запасу. Оглядає запірну арматуру на опалювальної системі, при необхідності проводить відповідні регламентні роботи.
11	Підготовка до роботи та перевірка справності засобів оповіщення, зв'язку, радіаційно-хімічної розвідки									Телефоніст, розвідник-хімік, дозиметрист. Виконують роботи згідно з пунктом 2.3.3. Інструкції та Керівництва по роботі з приладами радіаційно-хімічної розвідки.
12	Підготовка проти пожежного та медичного майна, обладнання і меблів, інвентарю захисної споруди до застосування,									Контролер, сандружинник. Розміщуються нари, перевіряються двері та аварійний вихід, доукомплектовуються

	уточнення матеріалів на дошці документації									аптечки колективні медикаментами, перев'язувальними засобами, медичними предметами.
13	Проведення випробування герметичності захисної споруди									Керівник тренування Працівники формування згідно з обов'язками відповідно до Програми випробування (пункт 2.2.1. Інструкції)
14	Практичне відпрацювання порядку заповнення захисної споруди									Керівник тренування розставляє працівників по місцях (постах) згідно з їх обов'язками. Працівники формування зустрічають, приймають та розміщують осіб, доводять до них правила поведінки та

									<p>слідкують за порядком, здійснюють контроль параметрів повітряного середовища, радіаційної і хімічної обстановки.</p> <p>За сигналом «Відбій»: уточнюється обстановка, встановлюється порядок виходу та забезпечується вихід осіб, що укривалися. Організується прибирання. Провітрювання приміщень. Табельне майно обслуговується та повертається до місць його зберігання</p>
15	Розбір та підведення підсумків тренування							11 березня 2016 р.	Керівник тренування проводить розбір дій

									15:00	працівників, визначає тих, хто діяв краще, робить висновок про досягнення навчальних цілей тренування, ставить завдання на усунення недоліків
--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------	--

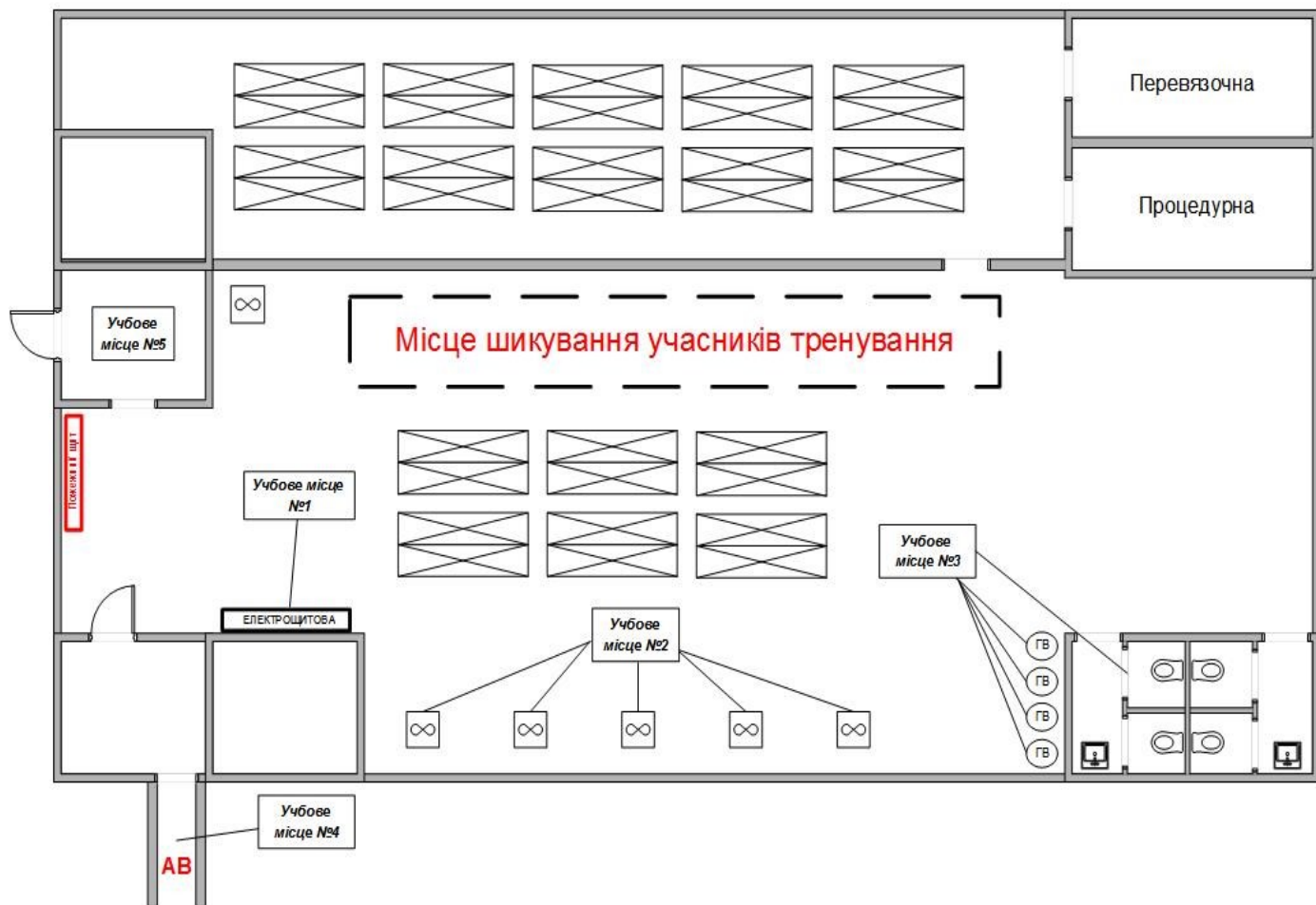
Додатки:

Схема практичного виконання робіт в 1 прим. на 1 арк.

Керівник тренування

І.В. Бродський

СХЕМА
практичного виконання робіт ланки з обслуговування захисної споруди

УМОВНІ ПОЗНАЧКИ

- - ліжка для укриваємих
- - фільтровентиляційні установки
- - ємності з водою
- АВ** - аварійний вихід
- - санвузол
- - умивальник

(Варіант)
ТАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

на період проведення роздільного об'єктового тренування

ланки з обслуговування захисної споруди Луцької міської клінічної лікарні

I. Загальна обстановка

Відповідно до рішення керівника Луцької міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Луцької області відпрацьовуються заходи з переведення Луцької міської клінічної лікарні з режиму функціонування у мирний час на функціонування в умовах особливого періоду.

II. Часткова обстановка

Укомплектованість ланки з обслуговування захисної споруди персоналом та табельним майном реальна. Порядок здійснення оповіщення персоналу, визначення місця та часу для його збору, місця та строків отримання ним майна відповідає Плану приведення у готовність формування.

III. Виконати

Провести оповіщення та збір персоналу з відпрацюванням нормативних показників, зазначених в плані приведення у готовність формування.

Персоналу отримати встановленим порядком табельне майно, інструмент та інше оснащення, передбачене для ланки з обслуговування захисної споруди та здійснити висування до місця проведення робіт.

Слюсарю з вентиляції:

1) перевірити справність вентиляторів припливних та витяжних систем, гермоклапанів, герметичних з'єднань повітропроводів, повітрозабірних та витяжних каналів, противибухових пристроїв;

2) перевірити рівень мастила в редукторі ЕРВ – 49, провести випробування редуктора вручну;

3) уточнити кут нахилу жалюзійних металевих пластин МЗС і УЗС та їх пружність. Перевірити нагрів корпусу електродвигунів;

4) провести практичне випробування всієї фільтровентиляційної системи як в 1-ому режимі (чистої вентиляції), так і в 2-ому режимі (фільтровентиляції).

Слюсарю з водопроводу і каналізації:

1) перевірити стан запірних вентилів та засувки на вводах санітарно-технічних пристроїв, провести їх випробування;

2) оглянути запірну арматуру на опалювальній системі, при необхідності провести відповідні регламентні роботи;

3) перевірити загальний стан баків та якість води в них.

Електрику-мотористу:

1) перевірити справність електричної мережі та електричного обладнання;

2) провести перевірку заземлення корпусів електродвигунів;

3) підготувати до роботи резервні джерела живлення (дизель – генератори, електричні ліхтарі, акумулятори).

Контролеру:

1) перевірити готовність дверей (воріт) до закриття;

2) перевірити герметичність захисної споруди шляхом створення надлишкового тиску;

3) визначити маршрути руху осіб, що укриваються, до захисної споруди;

4) організувати зустріч, приймання і розміщення осіб, що укриваються, по відсіках захисної споруди;

5) організувати вихід осіб, що укриваються, через входи або аварійний вихід захисної споруди.

Сандружиннику:

1) доукомплектувати аптечки колективні, набори фельдшерські і лікарські відповідно до установлених норм;

2) оцінити загальний стан і здоров'я осіб, що укриваються, визначити можливі строки їх перебування у захисній споруді.

Керівник тренування _____

Типова технологічна (операційна) карта

Розробляється навчально-методичними центрами цивільного захисту та безпеки життєдіяльності як основний дидактичний матеріал для засвоєння слухачами курсів змісту робочої навчальної програми з функціонального навчання керівників ланок з обслуговування захисних споруд. Може використовуватися працівниками формування під час тренування з метою підвищення ефективності виконання практичних робіт.

(Варіант)

ТИПОВА ТЕХНОЛОГІЧНА (ОПЕРАЦІЙНА) КАРТА командира формування з обслуговування сховищ і укриттів

Технологічна (операційна) карта призначена для впорядкування отриманих знань спеціалістів формувань цивільного захисту з обслуговування сховищ і укриттів при проходженні навчання за програмою постійнодіючого семінару на міських курсах НМЦ ЦЗ та БЖД Волинської області та перевірки правильності своїх дій під час безпосереднього виконання завдань відповідно до інструкції дій в різних режимах діяльності.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ ОСOBOBOГО СКЛАДУ ЛАНКИ З ОБСЛУГОВУВАННЯ СХОВИЩ ТА УКРИТТІВ

При використанні захисної споруди у режимі укриття відповідає за підготовку її до прийому осіб, що укриваються, організацію її заповнення, правильну експлуатацію захисної споруди під час перебування у ній осіб, що укриваються. Командир формування підпорядковується суб'єкту забезпечення ЦЗ СГ.

У випадках, коли захисну споруду обслуговує персонал, що не входить до складу формувань (при ремонтних роботах тощо), командир відповідає за контроль якості робіт і підтримку максимально можливої готовності захисної споруди до використання за призначенням.

Командир формування з обслуговування захисної споруди зобов'язаний:

знати конструкцію об'єкта, планування його приміщень, правила експлуатації захисної споруди і обладнання, установленого у ній;

знати розташування і призначення основних комунікацій, що проходять поблизу захисної споруди, місця їх вводу і вміти користуватися відключаючими пристроями;

знати місця перебування і номери телефонів територіальних управлінь (відділів) з питань цивільного захисту міста (району), лікувальних установ, місцезнаходження найближчих сховищ (ПРУ);

завчасно готувати формування до швидкого приведення у готовність захисної споруди, для чого повинен проводити з ним регулярні тренувальні заняття безпосередньо у захисній споруді з обов'язковим відпрацюванням правил її експлуатації;

перевіряти наявність інвентарю, протипожежного і аварійного обладнання та інструменту відповідно до табеля оснащення захисної споруди і формування з його обслуговування;

стежити за своєчасним виконанням регламентних робіт і перевірок інженерно-технічного обладнання захисної споруди, за своєчасним її прибиранням і провітрюванням;

проводити огляди і брати участь у контрольних перевірках фільтрів-поглиначів;

особисто перевіряти роботу внутрішнього обладнання захисної споруди і вживати заходи щодо термінового усунення несправностей, стежити за робочим станом засобів зв'язку, уміти користуватися ними;

вести і підтримувати у належному стані документацію, зберігати і заповнювати відповідні графи формулярів інженерно-технічного обладнання, яке установлене у захисній споруді;

особисто керувати роботами з приведення у готовність захисної споруди, коригувати план приведення захисної споруди у готовність при проведенні навчань (тренувань);

знати і вміти користуватися приладами розвідки і контролю і навчати роботи з ними особовий склад ланки (групи).

Дії командира ланки з обслуговування сховищ і укриттів

а) в режимі повсякденної діяльності:

тримати у справності несучі огорожувальні конструкції і захисні пристрої захисної споруди;

перевіряти надійну герметичність захисної споруди і справний стан фільтровентиляційної системи, які забезпечують нормативну тривалість перебування осіб, що укриваються у зоні ураження;

перевіряти справність санітарно-технічного та іншого обладнання і готовність його до роботи, наявність нормативних аварійних запасів води, палива та мастильних матеріалів, майна, необхідного для життєзабезпечення осіб, що укриваються;

перевіряти підготовленість обслуговуючого персоналу формування з обслуговування захисних споруд;

забезпечувати дотримання пожежної безпеки;

утримувати належний санітарний стан приміщень.

б) з отриманням розпорядження на приведення в готовність до дій за призначенням:

розставити особовий склад формування з обслуговування захисної споруди по місцях (постах) згідно з його обов'язками;

організувати приймання, облік і розміщення осіб, що укриваються;

зупинити заповнення сховища через входи без шлюзів і закрити захисно-герметичні і герметичні двері (ворота) після отримання команди або прийняття рішення про закриття захисної споруди;

організувати контроль параметрів повітряного середовища, радіаційної і хімічної обстановки усередині і зовні захисної споруди;

включити систему вентиляції у відповідному режимі;

довести до осіб, що укриваються, правила поведінки у захисній споруді та контролювати їх дотримання;

організувати харчування і медичне обслуговування осіб, що укриваються;

інформувати осіб, що укриваються, про обстановку зовні захисної споруди;

віддати команду про застосування індивідуальних засобів захисту при значних концентраціях небезпечних речовин у повітрі захисної споруди;

віддати команду працівникам за лінією герметизації, та персоналу, що обслуговує ДЕС, працювати у протигазах;

прийняти за необхідністю рішення про вимушену евакуацію із захисної споруди.

в) за сигналом "Відбій"

уточнити обстановку у районі захисної споруди, шляхи і напрямки виходу з неї;

установити за необхідністю порядок виходу із захисної споруди;

після звільнення захисної споруди організувати прибирання, провітрювання і за необхідністю дезактивацію приміщень;

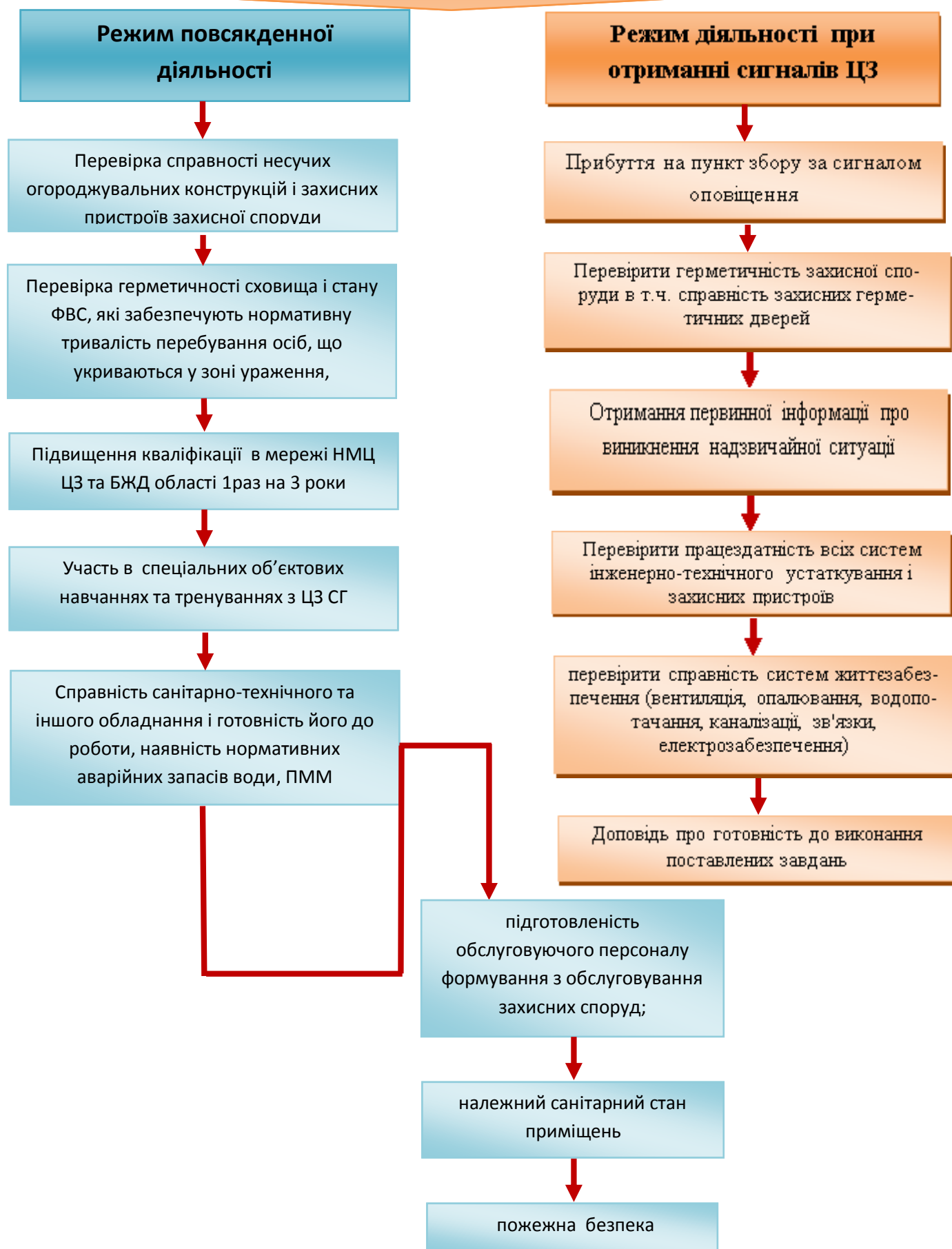
виконати заходи підготовки до повторного прийому осіб, що укриваються.

Примітка: інструкція дій командира ланки з обслуговування захисних споруд розробляється на основі «Інструкції щодо утримання захисних споруд цивільної оборони у мирний час», відповідальною особою у сфері ЦЗ СГ, де створюється відповідне формування ЦЗ, і затверджується керівником СГ.

Послідовність дій ланки з обслуговування сховищ і укриттів:

- прибути до захисної споруди;
- розкрити опечатані приміщення, розконсервувати і задіяти все обладнання і прилади;
- відкрити всі входи для прийому осіб, що будуть укриватися;
- припинити роботу технологічного обладнання (при необхідності);
- закрити (задріти) технологічні прорізи (вантажні люки, шахти ліфтів, вентиляційні отвори);
- закласти виступаючі над поверхнею землі прорізи в огорожувальних конструкціях споруди;
- провітрити і при необхідності здійснити дезінфекцію приміщень;
- винести з приміщень громіздке устаткування, матеріали і вироби, що перешкоджають розміщенню людей;
- розчистити підходи до захисних споруд, установити написи-показчики і включити світлові сигнали "Вхід";
- установити і підключити репродуктори (гучномовці) та телефони;
- установити нари і лавки для розміщення людей, при цьому необхідно зберегти максимальну місткість захисної споруди;
- перевірити герметичність сховища;
- забезпечити необхідний запас медикаментів;
- перевірити системи повітро-, водо-, електропостачання, каналізації, справність відключаючих пристроїв, провести розконсервацію і пробний пуск дизельної електростанції (за її наявності);
- забезпечити необхідний запас продуктів харчування;
- заповнити баки питною водою (для цього відкривати засувку на підведенні до баків і відкрити вентиль на повітряній лінії від баків) у разі відсутності заздалегідь заготовленої бутильованої води;
- забезпечити захисну споруду відсутнім інструментом, приладами, матеріалами.

Схема порядку дій особового складу ланки обслуговування захисних споруд у різних режимах діяльності

Перевірка стану герметичності сховища

Випробовування герметичності сховища здійснюють у такій послідовності:

закривають і герметизують усі місця можливого витоку повітря (захисно-герметичні, герметичні ворота, двері і ставні), стопорять клапани надмірного тиску (далі - КНТ), закривають ГК і заглушки на повітроводах витяжних систем;

перевіряють щільність прилягання профільованої гуми до коробок захисно-герметичних дверей і ставень та наявність сальникової набивки у запірних пристроях;

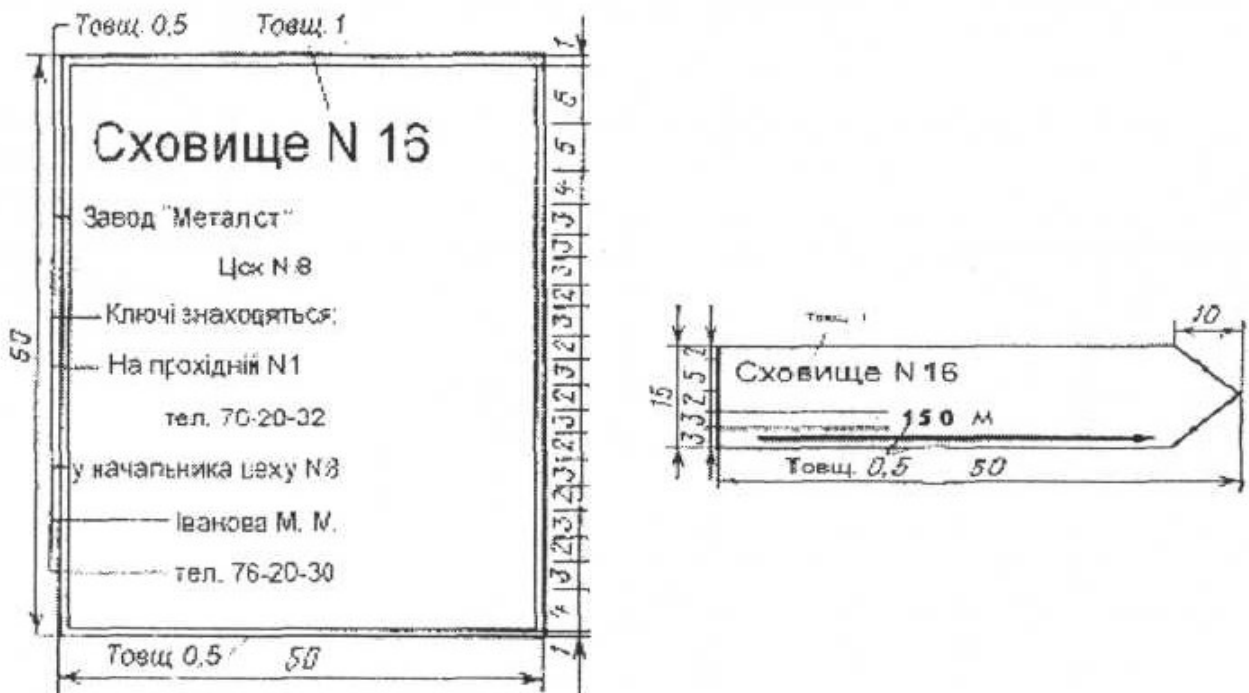
перекривають засувки на каналізаційній мережі і запірні вентиля на внутрішніх інженерних мережах, заливають водою усі сифони каналізаційних приладів і санітарних пристроїв;

включають систему повітропостачання у режимі чистої вентиляції;

визначають кількість повітря, що подається, і вимірюють підпороміром надмірний тиск усередині сховища.

ТАБЛИЧКА

позначення сховища та покажчик маршруту до неї

На табличках і покажчиках фон білий, шрифт чорний, розміри у сантиметрах.

Табель оснащення ланки з обслуговування захисної споруди

	Найменування майна	Вимір	Норма забезпечення
1. Засоби індивідуального захисту			
1	Фільтруючий протигаз	штук	Кожному з особового складу формування
2	Респіратор Р-2	штук	Кожному з особового складу формування
3	Легкий захисний костюм	штук	Кожному розвіднику-хіміку, розвіднику - дозиметристу
2. Засоби радіаційної і хімічної розвідки			
4	Рентгенометр - радіометр	штук	Кожному розвіднику - дозиметристу
5	Комплект вимірювача дози ІД-1 (комплект індивідуальних дозиметрів ДП-24, ДП-2)	комплект	Один на формування з обслуговування захисної споруди
6	Індивідуальні вимірювачі дози ІД-11	штук	Кожному з особового складу формування
7	Прилад хімічної розвідки ВПХР	штук	Кожному розвіднику-хіміку
<p>Примітка. Рентгенометром - радіометром, комплектом вимірювача дози ІД-1 (ДП-24, -22 В) та приладом хімічної розвідки ВПХР захисна споруда забезпечується за рахунок приладів, які є у наявності у формуваннях ЦЗ, що укривається у даній споруді.</p>			
3. Засоби спеціальної обробки			
8	Комплект для дегазації ІДП-С	штук	розвіднику-хіміку, розвіднику - дозиметристу
9	Дегазуючий пакет порошковий ДПП	штук	розвіднику-хіміку, розвіднику - дозиметристу
4. Засоби зв'язку			
10	Радіостанція	комплект	1 на пункт управління об'єкта у сховищі
11	Телефонний апарат	штук	1-2 на пункт управління об'єкта

			у сховищі
5 . Медичне майно			
12	Індивідуальний протихімічний пакет	штук	Кожному з особового складу формування
13	Аптечка медична індивідуальна	штук	Кожному з особового складу формування
14	Санітарна сумка зі спецукладкою	комплект	Кожній сандружинниці
15	Індивідуальний перев'язувальний пакет	штук	Кожному з особового складу формування

Дії ланки з обслуговування захисної споруди

за сигналами та командами

ПОСТ № 1.

(Особовий склад поста біля кожного входу та аварійного виходу сховища)

ПРИ ПРИВЕДЕННІ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ В ГОТОВНІСТЬ:

- особовий склад прибуває до сховища і доповідає командирі ланки;
- одягає нарукавні пов'язки і приступає до виконання своїх функціональних обов'язків;
- перевіряє справність входних дверей (щільність гуми, стан дверного полотна, шарнірної підвіски, механізмів закриття дверного полотна);
- на аварійному виході перевіряє сигналізацію запиту на вхід;
- бере участь у звільненні входів (аварійних виходів) від сторонніх предметів;
- перевіряє споруду на герметичність;
- бере участь у встановленні кисневих та повітряних балонів у спорудах з трьома режимами вентиляції;
- доповідає командирі ланки про готовність поста до прийняття людей.

ПРИ ЗАГРОЗІ НАПАДУ ПРОТИВНИКА:

- проводить тренування щодо швидкого зачинення та задраювання дверей, починаючи з зовнішніх;
- знімає маховички з зовнішнього боку зовнішніх дверей та аварійного виходу;
- встановлює покажчики руху людей до сховища.

ЗА СИГНАЛОМ “ ПОВІТРЯНА ТРИВОГА ”:

- особовий склад негайно прибуває до сховища, якщо перебуває поза ним, і доповідає командирі ланки;
- одягає нарукавні пов'язки та займає свої пости;

- стежать за підтриманням порядку при заповненні сховища людьми, надають необхідну допомогу хворим, літнім людям, жінкам з малюками;
- постовий другої зміни перебуває на вході павільйону, постовий першої зміни – біля зовнішніх дверей тамбур – шлюзу.

ЗА КОМАНДОЮ “ ЗАЧИНИТИ ДВЕРІ ”:

- на вході у павільйон, який обладнаний тамбуром, вивіщується з зовнішньої сторони табличка з написом “ Вхід через тамбур – шлюз № 2 ”;
- постові зачиняють і задраюють вхідні двері;
- безперервно несуть службу біля входу і слідкують за виконанням правил поведінки людьми у сховищі.

ЗА СИГНАЛОМ “ ХІМІЧНА ТРИВОГА ”:

- особовий склад безперервно несе службу біля входу (усередині сховища);
- стежить за внутрішнім порядком.

ПОСТ № 2 (слюсар з вентиляції).

ПРИ ПРИВЕДЕННІ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ В ГОТОВНІСТЬ:

- прибуває у сховище і доповідає командирі ланки, одягає нарукавну пов’язку і приступає до роботи;
- розконсервовує систему вентиляції, перевіряє зовнішній стан та роботу противибухових пристроїв всієї системи вентиляції;
- перевіряє стан та справність віконниць на входах у розширювальні камери та камери встановлення ПВП, зачиняє вхідні віконниці у камери встановлення ПВП;
- перевіряє стан та правильність встановлення протипилових фільтрів у рамах – коробках, зачиняє віконниці входів у розширювальні камери забору повітря і витяжних систем, перевіряє працездатність вентиляторів та обладнання всіх систем вентиляції;
- перевіряє герметичність та роботу пристроїв системи вентиляції. Усі герметичні клапани витяжних та проточних систем (крім гермоклапана на проточній системі режиму чистої вентиляції) залишає у положенні “ **зачинено** ”;
- перевіряє стан регенеруючих пристроїв, наявність та зарядженість кисневих і повітряних балонів,
- дотримується правил техніки безпеки, проводить перевірку роботи системи вентиляції на всіх режимах.

ПРИ ПЕРЕВІРЦІ СХОВИЩА НА ГЕРМЕТИЧНІСТЬ:

- зачиняє герметичні клапани всіх витяжних систем, віконниці (двері) входів у розширювальні камери повітря заборів та витяжки. Залишає відкритими проточні герметичні клапани, які необхідні для отримання розрахункової кратності повітрообміну споруди, інші повністю зачиняє;
- отримує доповіді від **поста № 1** про зачинення та задраювання вхідних дверей, **поста № 3** про зачинення заслінки каналізаційного випуску, **поста № 4** про виконання заходів щодо герметизації в ДЕС, вмикає проточні вентилятори, перевіряє тиск проточного повітря у споруду;

- при виявленні негерметичності та усуненні її причин споруда повторно перевіряється на герметичність;
- після закінчення перевірки розстопорює клапани надмірного тиску в санвузлах і тамбурі входу в ДЕС, герметичні клапани ставить в робоче положення першого режиму вентиляції (чиста вентиляція) за таблицею;
- при необхідності провітрювання вмикає вентиляцію за першим режимом.

ЗА СИГНАЛОМ “ ПОВІТРЯНА ТРИВОГА ”:

- вмикає систему вентиляції за першим режимом (чисте повітря), контролює роботу вентиляційних агрегатів за витратомірами;
- герметичними клапанами на витяжній системі регулює величину робочого підпору у споруді.

ЗА СИГНАЛОМ “ ХІМІЧНА ТРИВОГА ”:

- негайно перемикає систему повітропостачання на режим “ фільтровентиляція ”, включає проточні вентилятори режиму чистої вентиляції та зачиняє герметичні клапани забору повітря чистої вентиляції і обвідних каналів фільтрів – поглиначів;
- відчиняє герметичний клапан забору повітря другого режиму вентиляції та герметичні клапани, що розташовані перед і після фільтрів – поглиначів, відкриває герметичний клапан системи рециркуляції;
- вмикає вентилятори першого та другого режиму вентиляції і контролює подачу повітря з останнього отвору нагнітаючого повітроводу;
- контролює показання тиску у споруді.

ДІЇ У ВИПАДКУ ПРИПИНЕННЯ ПОДАЧІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ У СХОВИЩЕ:

А) – з ДЕС:

- вимикає електродвигуни вентиляторів проточних та витяжних вентиляційних систем;
- після запуску ДЕС вмикає систему вентиляції на відповідний режим залежно від обстановки, яка склалася поза спорудою;

Б) – без ДЕС:

- вимикає електродвигуни вентиляторів;
- в складі ланки за допомогою людей, які переховуються в споруді, здійснює подачу повітря ручними приводами вентиляційних агрегатів;
- при утворенні великого підпору повітря його регулюють герметичними клапанами на витяжній системі із санвузлів і головного приміщення.

ПРИ ВИХОДІ ТА ЕВАКУАЦІЇ ЗІ СПОРУДИ ПО ОДНОМУ:

- відчиняє герметичний клапан системи вентиляції тамбур–шлюзу аварійного виходу;
- регулює клапанами на витяжній системі величину підпору у споруді.

ПОСТ № 3 (працівник ланки)

ПРИ ПРИВЕДЕННІ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ В ГОТОВНІСТЬ:

- прибуває у споруду і доповідає командиру ланки, одягає нарукавну пов’язку і приступає до роботи;

- обладнує приміщення нарами та лавками (місцями для сидіння та лежання), промиває ємності аварійного запасу питної води і заповнює їх, в ємностях з проточною водою перевіряє їх заповнення і бере пробу води на аналіз;
- перевіряє робочий стан усіх запірних пристроїв системи водопостачання, розставляє по місцях витратні бачки і заповнює їх водою;
- вимикає подачу гарячої води на калорифери і систему опалення споруди;
- перевіряє робочий стан санвузлів, встановлює мішки для сухого сміття з розрахунку 1 л за добу на особу;
- комплектує аварійними джерелами електроенергії санвузли, ФВК, проходи у споруді;
- отримує електричні ліхтарі для особового складу всіх постів з запасними елементами живлення;
- перевіряє укомплектованість споруди необхідним інвентарем та обладнанням, контролює своєчасність та правильність закладання індивідуальних аптечок, обладнання санітарного поста та наявність продуктів за встановленими нормами.

ПРИ ПЕРЕВІРЦІ СХОВИЩА НА ГЕРМЕТИЧНІСТЬ:

- зачиняє герметичні клапани на витяжній системі санвузлів, перекриває заслінки каналізаційної мережі; після перевірки залишає їх у відкритому стані, регулює величину робочого тиску підпору повітря у споруді;
- при необхідності надає допомогу **постам № 1 і № 2** (при виявленні негерметичності споруди), оглядає огорожувальні конструкції, особливо в місцях установки дверей, ставень та закладних інженерно-технічних пристроїв.

ДІЇ ЗА СИГНАЛОМ “ ПОВІТРЯНА ТРИВОГА ”:

- перевіряє зачинення запірних пристроїв на системі опалення приміщення та калориферів;
- забезпечує розміщення людей в захисній споруді, вразі необхідності надає допомогу хворим та людям похилого віку;
- стежить за дотриманням правил поведінки у споруді, приймає телефонні дзвінки та радіоповідомлення з відділу НС та передає їх зміст командирів ланки.

ДІЇ ЗА КОМАНДОЮ “ ЗАЧИНИТИ ЗАХИСНІ СПОРУДИ ”:

- зачиняє заслінку на каналізаційному випуску, зачиняє запірні пристрої на вводі та циркуляційному водоводі;
- стежить за рівномірним розподілом проточного повітря по всьому периметру сховища. контролює величину надмірного тиску на тягонапоромірі, підтримує порядок у сховищі та виконання заходів безпеки.

ДІЇ ЗА СИГНАЛОМ “ ХІМІЧНА ТРИВОГА ”:

- Контролює величину надмірного тиску усередині споруди, бере участь у контролі за повітрям на наявність НХР;
- При падінні підпору нижче допустимої величини: перевіряє стан огорожувальних конструкцій та усуває виявлені недоліки.

ПРИ ВІДКЛЮЧЕННІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ:

- організує вмикання аварійного освітлення;
- підтримує порядок серед людей усередині споруди;
- допомагає **посту № 2** в організації роботи з ручного приводу вентиляторів для подачі зовнішнього повітря у середину споруди (при відсутності ДЕС).

ПОСТ № 4 (механік - дизеліст)

ПРИ ПРИВЕДЕННІ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ В ГОТОВНІСТЬ:

- прибуває у сховище і доповідає командирі ланки, одягає нарукавну пов'язку і приступає до роботи;
- перевіряє наявність палива та мастильних матеріалів і, за необхідності, проводить дозаправку;
- перевіряє стан і ступінь зарядженості акумуляторних батарей та в разі необхідності ставить їх на підзарядку;
- перевіряє робочий стан аварійного електроосвітлення дизельної та електрощитової;
- перевіряє наявність та справність ізолюючого протигазу, працездатність вентиляційної системи дизельної, стан і кріплення всього обладнання;
- готує дизель-генератор до запуску і разом з постом № 2 перевіряє його роботу під номінальним навантаженням;
- після перевірки роботи перемикає всю комунікаційну систему в початкове положення;
- перемикає внутрішню електромережу на зовнішнє джерело електроенергії;
- доповідає командирі ланки про готовність автономного джерела до роботи.

ПІД ЧАС ПЕРЕВІРКИ СХОВИЩА НА ГЕРМЕТИЧНІСТЬ:

- стопорить клапан надмірного тиску у тамбурі до входу в ДЕС, зачиняє герметичний клапан на системі перепуску повітря з основного приміщення в приміщення ДЕС та зачиняє двері тамбуру входу до нього;
- перевіряє герметичність притвору дверей тамбуру-входу та у проходах інженерних мереж через огорожувальні конструкції, які відділяють ДЕС від основного приміщення;
- після перевірки всієї споруди ставить все у вихідне положення.

ЗА СИГНАЛОМ “ ПОВІТРЯНА ТРИВОГА ”:

- підтримує в готовності обладнання для запуску ДЕС, в холодну пору року вмикає обігрів ДЕС.

ЗА СИГНАЛОМ “ ХІМІЧНА ТРИВОГА ”:

- перебуваючи в машинному залі ДЕС, негайно одягає індивідуальні засоби захисту;
- зачиняє та стопорить клапан надмірного тиску в ДЕС і герметичний клапан перепуску повітря з головного приміщення в ДЕС.

ЗА СИГНАЛОМ “ ЗАЧИНИТИ ЗАХИСНІ СПОРУДИ ”:

- вмикає аварійне освітлення приміщень ДЕС;
- зачиняє на запори двері входу до ДЕС;
- бере ізолюючий протигаз та переходить в загальне приміщення.

ПОСТ № 5.

(джерело водопостачання, артезіанська свердловина та сантехніка)

Пост створюється в захисних спорудах, які мають джерело водопостачання, холодильні установки та кондиціонери. В захисних спорудах (без вказаних установок) пост № 5 не створюється.

ПІД ЧАС ПРИВЕДЕННЯ ЗАХИСНОЇ СПОРУДИ В ГОТОВНІСТЬ:

- прибуває у сховище і доповідає командирі ланки, одягає нарукавну пов'язку і приступає до роботи;
- оглядає все обладнання артезіанської свердловини;
- вмикає насос і перевіряє його працездатність (якщо свердловина була на консервації, то спочатку розконсервовує її);
- перевіряє систему холодильних установок;
- перевіряє роботу насоса та мережі водогону;
- наповнює наливні ємності водою.

ПІД ЧАС ПЕРЕВІРКИ НА ГЕРМЕТИЧНІСТЬ:

- зачиняє заслінку на каналізаційній мережі;
- при виявленні негерметичності сховища перевіряє витікання повітря у всіх закладних сантехнічних мережах огорожувальної системи та ліквідує їх;
- після перевірки всі системи керування ставить у вихідне положення.

ЗА СИГНАЛОМ «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»:

- зачиняє заслінки на каналізаційних випусках;
- перекриває подачу води до ємностей запасу , циркуляційний водовід залишається відкритим.

ЗА СИГНАЛОМ «ХІМІЧНА ТРИВОГА»:

- перекриває подачу води до ємностей аварійного запасу та, в міру можливості, веде контроль за якістю води, що надходить із зовнішньої мережі.

ЗА СИГНАЛОМ «РАДІАЦІЙНА НЕБЕЗПЕКА»:

- перевіряє стан водопровідних і каналізаційних мереж у споруді та кріплення ємностей, стан огорожувальних конструкцій у місцях встановлення сантехнічного обладнання;

- при справності зовнішньої водогінної мережі стежить за якістю води, що надходить із зовнішньої водогінної системи;
- у разі відсутності води у зовнішній мережі стежить за використанням води з ємностей аварійного запасу тільки для пиття;
- у спорудах з проточними ємностями запасу питної води перекриває запірні пристрої на вході циркуляційного водопроводу в надземну частину.

Періодичність проведення перевірок справності інженерно – технічного обладнання захисних споруд

СИСТЕМА ВЕНТИЛЯЦІЇ

Шляхом перевірки справності вентиляторів, приточних та витяжних систем, фільтрів-поглиначів, регенеративних установок, герметичних клапанів, герметичних з'єднань повітроводів, вибухових та витяжних каналів та вибухових устроїв – не рідше 1 разу на рік;

а) малогабаритна захисна секція (МЗС) та уніфіковані захисні секції (УЗС) перевіряються в процесі експлуатації – не рідше 1 разу на рік;

б) контрольні заходи щодо оцінки якісного стану фільтрів-поглиначів ФП-100, ФП-100у, ФП-200 проводяться в такі терміни:

1. технічний огляд – 1 раз на 2 роки, після закінчення максимального терміну придатності – щорічно;

2. контрольна перевірка – 1 раз в 5 років, після закінчення максимального терміну придатності – через 3 роки.

Для ФП-300:

технічний огляд – 1 раз в 2 роки, після закінчення максимального терміну придатності 10 років – щорічно;

контрольна перевірка – 1 раз в 5 років, після закінчення максимального терміну придатності – через 3 роки.

Крім того, ФП оглядаються та перевіряються у випадку затоплення сховища чи повітреприймального пристрою (оголовка).

в) прилади та устрої систем повітряпостачання (ФВК-1, ФВК-2, ФВА-49) випробують періодично – не рідше 2 разів на рік;

г) перевірка зовнішнього вигляду регенеративних установок (РУ-150/6) та наявність пломб на регенеративних патронах – не рідше 1 разу в 1,5 року.

СИСТЕМА ВОДОПОСТАЧАННЯ

Проточні ємності (баки) запасу питної води. Проби води із баків направляти на дослідження в санітарно-епідеміологічну станцію зі складанням відповідного акту – не рідше 1 разу на рік.

СИСТЕМА КАНАЛІЗАЦІЇ

Система каналізації перевіряється з випробуванням справності вентилів та засувок – не рідше 1 разу на рік.

СИСТЕМА ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ

А) захищені дизельні електростанції:

1. **Дизель-генератор.** Рекомендовано систематично, не рідше 1 разу в 3 місяці, запускати у роботу впродовж 1,5 – 3 год. з поступовим нарощуванням навантаження до 50 %. Перед зупинкою навантаження знімається, дизель-генератор працює у холостому режимі впродовж 3-5 хв.;
2. **Дизель-агрегат.** Необхідно запускати після розконсервації ДЕС – не рідше 1 разу в тиждень і випробувати його під навантаженням впродовж 30 хв.
3. **Допоміжне технічне обладнання.** Трубопроводи, баки, відстійники, паливно-мастильні агрегати, паливні фільтри та водяні баки ретельно оглядають, чистять не рідше 1 разу на рік, замінюючи при цьому стару арматуру та усуваючи нещільності в місцях з'єднання, фарбують.

Правила поведінки в захисних спорудах

У захисних спорудах необхідно суворо дотримуватись встановлених режимів і порядку. Люди, що укриваються, повинні беззаперечно виконувати всі розпорядження коменданта (старшого) і чергового споруди.

Людам, що укриваються, не дозволяється без потреби ходити приміщеннями споруди, курити, самостійно вмикати і вимикати електроосвітлення, інженерні агрегати та мережі, газові лампи та саморобні світильники, без дозволу брати інструмент, що знаходиться в споруді.

Під час прийому їжі та води в укритті вентиляція споруди не повинна бути увімкнена. Перед їжею треба протерти руки вологою серветкою (серветки слід тримати упакованими).

У протирадіаційних і найпростіших укриттях в перші 3-5 годин після заповнення їх людьми, за умови нанесення противником ядерного удару і випадання радіоактивних опадів із хмари ядерного вибуху, засувки в витяжних коробах не відкриваються. Після цього і через кожні наступних 5-6 год. укриття вентилуються, для чого засувки в витяжних коробах відкриваються на 15-20 хв.

При вентиляції укриття люди повинні надягнути засоби захисту органів дихання. В цей час забороняється влаштовувати протяги, двері (завіси) повинні бути щільно закриті. При вході в укриття і виході з нього людей засувка витяжного короба тримається закритою.

Час перебування працівників в захисних спорудах визначає керівник об'єкту господарювання.

ПЕРЕЛІК

документації для забезпечення утримання у належному стані захисної споруди

Назва документа	Місце його знаходження
Паспорт захисної споруди	Зберігається у столі командира формування
Опис обладнання та майна	Вивішується на стіні біля столу командира формування
Схеми зовнішніх і внутрішніх інженерних мереж із вказівкою відключаючих пристроїв	Зберігаються у столі командира формування або біля місць вводу мереж усередині сховища
Журнал перевірки стану захисної споруди	Зберігається у столі командира формування
План захисної споруди з зазначенням пристроїв для сидіння і лежання, шляхів евакуації	Вивішується на дошці документації
План приведення захисної споруди у готовність	Зберігається у столі командира формування
Інструкції з експлуатації фільтровентиляційного та іншого інженерного обладнання	Вивішуються у місцях розташування обладнання
Правила користування приладами (копіюються або використовуються формуляри приладів)	Зберігаються у столі командира формування разом із приладами
Журнал експлуатації фільтровентиляційного обладнання	Ведеться у загальному зошиті, зберігається у столі командира формування
Інструкція з обслуговування ДЕС (у разі	Вивішується у приміщенні

наявності)	розташування ДЕС
Інструкція заходів безпеки при експлуатації ДЕС (у разі наявності)	Вивіщується у приміщенні ДЕС
Журнал обліку роботи ДЕС (у разі наявності)	Ведеться у загальному зошиті, зберігається у столі командира формування
Журнал результатів оглядів та контрольних перевірок фільтрів-поглиначів ФП, фільтрів ФГ-70, приладів регенерації і підпору повітря	Ведеться у загальному зошиті, зберігається у столі командира формування
Формуляр фільтровентиляційного агрегату	Ведеться у загальному зошиті, зберігається у столі командира формування
Порядок провітрювання захисної споруди	Вивіщуються на стіні біля столу командира формування
Щорічний акт огляду санепідстанцією ємностей для питної води	Зберігається у столі командира формування
Експлуатаційні схеми систем життєзабезпечення (вентиляції, водопостачання і каналізації, електропостачання) з вказівкою вимикаючих пристроїв	Вивіщуються: експлуатаційна схема водопостачання – біля водорозбірних кранів аварійних ємностей; експлуатаційна схема каналізації - перед входом у санвузол тощо
Список сигналів оповіщення цивільного захисту	Вивіщується усередині сховища біля основного входу
Список номерів телефонів керівного складу СГ (за необхідності – ОМС, РДА)	Вивіщується на стіні біля столу командира формування, у список включаються телефони місцевих органів управління цивільного захисту, оперативних чергових, евакокомісій, пожежних частин, швидкої допомоги тощо
Щоквартальна довідка про перевірку сховища на герметичність	Зберігається у столі командира формування (за поточний рік)
Правила поведінки у захисній споруді	Вивіщуються на дошці документації
Списокособового складу формування з	Зберігається у столі командира

обслуговування споруди, його функціональні обов'язки і дії за сигналами і командами цивільного захисту	формування
Інструкції щодо використання засобів індивідуального захисту	Зберігаються у столі командира формування
Проектна документація пристосування захисної споруди для використання у господарських, культурних та побутових потребах	Зберігається у столі командира формування